

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2010/2156(INI)

8.12.2010

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: kultuuri- ja hariduskomisjon

Kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali rakendamine
(2010/2156(INI))

Arvamuse koostaja: Karima Delli

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval kultuuri- ja hariduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et kultuuri- ja loomemajandus on ELi majanduse oluline osa, mis annab tööd juba umbes viiele miljonile inimesele, ning tänu selles valdkonnas tehtavate uuenduste võimendavale mõjule on kultuuri- ja loomemajandusel Euroopas suured võimalused luua inimväärsed ja kvaliteetseid töökohti, mida ei ohusta ümberpaigutamine; arvestades, et kultuuri ja loomemajandus on oluline vahend Euroopa 2020. aasta strateegia raames seatud Euroopa Liidu eesmärkide saavutamiseks tööhõive valdkonnas ning teadmistel ja innovatsioonil põhineva ühiskonna kujundamisel, eelkõige uute töökohtade loomisega ja üleilmastumise ajastu uue tööstuspoliitika väljatöötamisel; arvestades, et tuleb luua soodne keskkond nende tööstusharude arenguks, mis aitavad kaasa identiteedi ja kultuurilise mitmekesisuse edendamisele kohalikul ja piirkondlikul tasandil, töökohtade loomisele ja kvaliteetsete oskuste kujundamisele, konkurentsivõime suurendamisele, piirkondade ning loodus- ja kultuuripärandi väärtustamisele ja tehnoloogilisele innovatsioonile;
 - B. arvestades, et juurdepääs teadmistele ja loomesisuga materjalidele on osa põhiõigustest, nagu kultuurilise mitmekesisuse austaminegi, eriti kõige kaitsetumate inimeste jaoks;
 - C. arvestades, et loovus sõltub olemasolevatele teadmistele, teostele ja loomesisule juurdepääsu võimalustest;
 - D. arvestades, et autoriõigustest erandite tegemine ei ole ühtlustatud ning see pidurdab teadmistel põhinevate toodete ja teenuste liikumist ning uuenduslikes sektorites uute töökohtade loomist kogu Euroopas pidevalt arenevas tehnoloogiakeskkonnas;
 - E. arvestades, et kultuuri- ja loomemajanduses tegutsejate staatuse – amatöörid, vabatahtlikud, palgatöötajad, meelelahutustööstuse lepingulised töötajad, üksikettevõtjad jne – ja nende töösuhete suur mitmekesisus väljendab Euroopa rikkust, mida tuleb säilitada, tagades seejuures osalejate mittediskrimineerimise ning nende juurdepääsu tööõigusele ja sotsiaalsetele õigustele, et kindlustada õiglane ja korrapärane tasu ning vähendada töösuhete ebakindlust,
1. rõhutab vajadust vähendada kultuuri- ja loomesektoris tegutsejate ebavõrdset olukorda, võidelda ebakindlate lepingute leviku ja diskrimineerimise vastu kõnealuses sektoris, eelkõige seoses tasustamise, tööturule pääsu, sotsiaalkindlustuse, töötushüvitise ja emapuhkuse hüvitisega, ning tagada ametikoha ja kvalifikatsiooni vastavus; palub komisjonil ja liikmesriikidel uurida, milliseid muudatusi oleks vaja teha selleks, et kohendada sotsiaalkindlustussüsteemid kultuuri- ja loomesektoris tegutsejate konkreetsete vajadustega, tagades kriteeriumid, mis vastavad sektori töötajate suure liikuvuse vajadusele ning mille puhul võetakse arvesse sellele sektorile omast töösuhete sageli katkendlikku iseloomu; kutsub komisjoni ja liikmesriike tõhustama koostööd kultuuri-, haridus- ja äri sektoris tegutsejate vahel, et soodustada eelkõige ebasoodsas olukorras noorte integreerimist tööturule;

2. peab esmatähtsaks seada tähelepanu keskmesse teadmiste, loome- ja kultuurivaldkonnas töötajate erilised töötingimused, sest valdkonna puhul rõhutatakse igati põhjendatult selle innovaatilist tähtsust Euroopa majanduses, kuid ei võeta piisavalt arvesse nende kutsealade liikuvusest ja tegevuse katkendlikust iseloomust tulenevat eripära ja olemust; kutsus seepärast komisjoni uurima veelgi põhjalikumalt neid aspekte ja tegema nende kohta ettepanekuid;
3. rõhutab, et kultuur on üldsusele esmatähtis hüve, mis on vajalik Euroopa kasvuks kõikides selle eri aspektides ning natsionalismiilmingute ja muude tõkete ületamiseks; on veendunud, et Euroopa Liit peab toetama kultuuri- ja loomemajandust spetsiaalsete programmide ja tagatisfondide loomisega;
4. juhib tähelepanu asjaolule, et kultuuri- ja loomemajandus toimib pidevalt muutuvast olukorras, mida iseloomustab digitaalse info- ja sidetehnoloogia kiire areng ja levik kogu maailmas;
5. palub, et komisjon ja liikmesriigid pakuksid õiglast toetust Euroopas kultuuri- ja loomesektoris tegutsevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning mikroettevõtetele; nõuab kindlalt, et töötataks välja poliitika, mis aitab kaasa töökohtade säilimisele ja loomisele nimetatud ettevõtetes, kuna need moodustavad suurema osa kultuuri- ja loomesektorist, ning võimaldab kõnealustele ettevõtetele juurdepääsu mikrorahastamisele;
6. rõhutab, et kultuuri- ja loomemajandus aitab sageli raskustesse sattunud kohalikku majandust elavdada, soodustades uute majandustegevusalade teket ja luues uusi töökohti, mis aitavad kaasa tervete Euroopa piirkondade arengule;
7. palub komisjonil väärtustada ja tunnustada solidaarse ja loova majanduse arendamises osalevate kultuuriteenistuste, mittetulundusühingute ja eraalgatuste tegevust; palub komisjonil ja liikmesriikidel propageerida ja juurutada häid tavasid, et võimaldada noortele, sõltumata nende staatusest (üliõpilane, õppur, praktikant, töötotsija jne), ja kõige kaitsetumatele inimestele juurdepääs kultuurile ja loomesisule selliste vahenditega nagu soodustariifid, kultuurikaupade kupongid või tasuta kultuuriüritused;
8. on seisukohal, et rohelises raamatus kultuuri- ja loomemajanduse sektorina määratletud sektorite hulka on vaja lisada moetööstus ning kultuuriturism ja säästlik turism, sest neid sektoreid iseloomustab suur loomingulisus ja ettevõtlusvaim, millel on märkimisväärne tähtsus Euroopa majanduse ja rahvusvahelise konkurentsivõime seisukohast;
9. on veendunud, et tingimata on vaja täiendada kultuuri- ja loomevaldkonna töötajate erialaseid teadmisi, oskusi ja väljavaateid, ning julgustab liikmesriike edendama selleks elukestva õppe kavasid;
10. rõhutab loomesektori mõju tööhõivele liidus ja asjaolu, et töösuhted on selles sektoris tavalisest palgatööst erinevad;
11. juhib tähelepanu asjaolule, et oluline osa tööst loomesektoris tehakse väljaspool töösuhteid füüsilisest isikust ettevõtjana või väikeettevõtjana, mis mõjutab

märkimisväärselt selle sektori töötajate sotsiaalkindlustust ja -kaitset;

12. kutsub komisjoni toetama kultuuri- ja loomemajanduse töötajate, sealhulgas noorte ettevõtjate õppega seotud liikuvust; ergutab Euroopa Liitu ja liikmesriike tegema uusi algatusi liikuvuse valdkonnas, eelkõige üliõpilaste, õppurite, praktikantide ning nii diplomeeritud kui ka alles õppivate noorte loovisikute jaoks, et toetada ideede ja heade tavade vahetamist, parandada keeleoskust ning arendada kunstnike resideerimise ja töötubade korraldamise võimalusi; kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike kõrvaldama inimeste vaba liikumise ja viisade saamise takistused, eelkõige loovisikute vahetuse raames, ning uurima samuti kõnesoleva sektori töötajate vahetusprogrammide teostatavust ELi liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, võttes sealjuures arvesse nii riiki sisenemist kui ka inimkaubanduse vastu võitlemist käsitlevaid õigusakte; palub komisjonil tugevdada võitlust ELi piires vaba liikumist takistavate asjaolude vastu;
13. palub komisjonil ja liikmesriikidel tunnustada kunstnike, autorite ja loovisikute erilist kutsealast seisundit, määrates kindlaks selle tingimused asjakohaste sotsiaalkaitset, tööhõive toetamist, ametlikele ja mitteametlikele õppekavadele juurdepääsu käsitlevate õigusnormidega; on seisukohal, et kuna kunstnikud, autorid ja loovisikud on loome- ja kultuurimajanduse aluseks, siis tuleb neil aidata väljendada oma täit potentsiaali;
14. palub asjakohaste vahenditega korvata kultuuri- ja loomemajanduses suur mahajäämus naiste ametiseisundis ja palgatingimustes;
15. rõhutab eeliseid, mida annab teoreetilisi teadmisi inimkonna ja tehnika arengu ajaloost ning rakenduslikku kunstiloomet ja kultuurivara haldamist ühendav haridus ettevõtetes, ateljeedes jne, parandades ühtlasi nii teoreetilisi kui ka praktilisi oskusi;
16. palub komisjonil edendada kultuuri- ja loomemajanduse ning haridus-, koolitus- ja täiendõppe sektori ühist teadustegevust ja partnerlusprogramme, et viia kodanikeni loomingulised ja kultuuridevahelise suhtlemise oskused, hõlbustada haridussektoris uute loovate meetodite ja vahendite kasutamist, parandada seoses tehnoloogia kiire arenguga selles valdkonnas elukestvat õpet, eeskätt Euroopa Sotsiaalfondi toetusel, ning teisest küljest ergutada innovatsiooni kultuuritööstuses ja loomesektorites teadus- ja õppetegevuse kaudu; rõhutab, et kultuuridevaheline õpe ja kultuuridevahelise suhtluse oskused aitavad inimestel mõista teisi kultuure ning aitavad sel viisil kaasa sotsiaalse kaasatuse suurendamisele;
17. rõhutab, et on vaja vahetada teavet ja häid tavasid, suurendada õppepakumisi, eelkõige digitaaltehnoloogia ja ettevõtete juhtimise alal, arendada välja uusi oskusi ja soodustada elukestvat õpet, näiteks hõlbustades juurdepääsu olemasolevatele Euroopa programmidele ja fondidele, mis võimaldab parandada inimväärse tööhõive võimalusi ning tugevdada ja tunnustada loovisikute ja kultuuri- ja loomesektori töötajate oskusi, mida majanduse ja tehnoloogia muutused tugevalt mõjutavad;
18. tuletab meelde, et loovad ametid on üks meie kultuuripärandi ja majanduse tugisammastest ning nende säilimine tuleb tagada teadmiste ja oskuste edasiandmise asjakohaste mehhanismidega, nagu rõhutab Euroopa Parlament oma 10. aprilli 2008. aasta resolutsioonis Euroopa kultuuritööstuse kohta;

19. palub komisjonil propageerida tasuta tarkvara ja avatud standardite kasutamist, levitamist ja arendamist, mis kujutavad endast uuenduse, loome, teadmiste levitamise ja töökohtade loomise potentsiaali;
20. rõhutab, kui olulised on loome- ja kultuurimajanduse jaoks hariduspoliitika erimeetmed, mille puhul võetakse arvesse nii ametliku kui ka mitteametliku õppe võimalusi ja mida rakendatakse elukestva õppena ja mida viiakse ellu selle sektori õppeasutuste toetamise kaudu;
21. kutsub komisjoni üles paluma liikmesriikidel täiendada diplomite ja õppekavade tunnustamist ka loome- ja kultuurisektoris nõutavate uute oskuste valdkonnas;
22. palub suuremat toetust loovisikute ja kultuurivaldkonnas töötavate inimeste liikuvuse edendamisele, mis aitab pakkuda uusi väljundeid ja töövõimalusi;
23. ergutab võtma kultuuri- ja loomesektori väikeste ja mikroettevõtete arendamiseks kasutusele ELi rahalisi vahendeid ja programme (nt mikrokrediidirahastu) eesmärgiga optimeerida ettevõtjate toetamist rahastamisvõimalusi puudutavale teabele juurdepääsu soodustamise ja asjaomaste taotluste esitamise korra lihtsustamise abil;
24. palub komisjonil taotleda liikmesriikidelt kunstihariduse ja loometegevuse toetamist; eelkõige palub komisjonil täiendada olemasolevaid programme, eriti programme Erasmus, Comenius ja MEDIA, nähes ette eelarveread loovisikute, kunstikoolide üliõpilaste ja õppejõudude ja noorte loomevaldkonna kutsetöötajate jaoks mõeldud spetsiaalsete vahetus-, juhendamise-, liikuvus-, eluasemetoetusteks;
25. kutsub komisjoni toetama investeerimist loome- ja kultuurimajandusse, sh mittetulundusühenduste jaoks mõeldud Euroopa programmidesse, nii rahaliste vahendite eraldamise kui ka eriprogrammide väljatöötamisega analoogselt programmiga MEDIA; palub komisjonil kavandada konkreetseid võimalusi juurdepääsuks olemasolevatele, eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi vahenditele;
26. kutsub liikmesriike edendama konkreetselt kultuuri- ja loomesektori töötajate jaoks väljatöötatud juhtimis-, äri- ja ettevõtluskoolituste kättesaadavust, et anda neile sel viisil pidevalt arenevas sotsiaalmajanduslikus keskkonnas vajalikud suhtlemis- ja ettevõtlusalased oskused;
27. ergutab liikmesriike tagama kultuuri- ja loomesektorile piisaval tasemel sotsiaalkaitse ja elatusmiinimumi, eelkõige töötuskindlustuse, ravikindlustuse ja emapuhkuse, mis peab olema samaväärne kõigi teiste töötajatega, ning uurima tööhõivepoliitika proaktiivsete ja aktiivsete erimeetmete kasutamise võimalusi, mis peab tagama inimväärse sissetuleku kultuuri- ja loomesektorile iseloomuliku kutsetegevuse puudumise perioodil ning olema individuaalse ja kollektiivse sõltumatuse saavutamise vahendiks; on ühtlasi seisukohal, et miinimumsissetulek võib olla sobiv vahend sellise sotsiaalkaitsetaseme tagamiseks ja seda on võimalik ka sihipäraselt ühendada koolituskavadega;
28. kutsub komisjoni edendama ILO inimväärse töö tegevuskava ja tagama inimväärset töötajate tingimused, et vähendada sotsiaalset ebavõrdsust, võidelda diskrimineerimise vastu ja parandada töötervishoidu ja -ohutust kultuuri- ja loomemajanduse sektorites;

29. rõhutab, et kultuuri- ja loomemajandus aitab sageli kujundada ümber languses olevat kohalikku majandust, soodustab uute majandustegevusalade teket, aitab luua uusi ja püsivaid töökohti ning suurendada Euroopa piirkondade ja linnade atraktiivsust sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgil;
30. kutsub komisjoni loomesektoris tööhõive säilimise eesmärgil tagama teostele piisava kaitse piraatluse eest; selles sektoris juba kaotatud töökohti ja tööhõive edasist kahanemist arvesse võttes on seisukohal, et tuleb tagada autorite isiklike õiguste piisav kaitse, mis kindlustaks selle sektori töökohtade säilimise Euroopas;
31. tunnustab samuti intellektuaalomandi õiguste kaitse ja nende õiguste rikkumise juhtudeks tõhusa lähenemisviisi olulisust; on seisukohal, et eelkõige nimetatud õiguste rikkumine ohustab sektori elujõulisust, sest intellektuaalomandi õigused tagavad loome- ja kultuurisektoris sissetuleku ja tööhõive;
32. peab asjakohaseks korraldada selles sektoris ettevõtluskoolitusi.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	2.12.2010
Lõpphääletuse tulemused	+ : 38 - : 5 0 : 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Jean-Luc Bennahmias, Mara Bizzotto, Milan Cabrnoch, David Casa, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Marije Cornelissen, Frédéric Daerden, Karima Delli, Sari Essayah, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Pascale Gruny, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Vincenzo Iovine, Liisa Jaakonsaari, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Raffaele Baldassarre, Vilija Blinkevičiūtė, Edite Estrela, Julie Girling, Sergio Gutiérrez Prieto, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Antigoni Papadopoulou, Evelyn Regner, Birgit Sippel, Csaba Sógor